

הסכם בין הבתרים

בין : אלוקים

מצד אחד

בין : אברם

מצד שני

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר אל תירא אברם אני מנן לך שכרך הרבה מאד: (ב) ויאמר אברם ה' אלוקים מה תתן לי ואנכי הולך עירי וכן משק ביתי הוא דמשק אליעזר: (ג) ויאמר אברם הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אתי: (ד) והנה דבר ה' אליו לאמר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך: (ה) ויצא אתו החוצה ויאמר הקטנא השמימה וספר הפוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו פה יהיה זרעך: (ו) והאמן בה' ויחשבה לו עדקה: (ז) ויאמר אליו אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה: (ח) ויאמר ה' אלוקים במה אדע כי ארשנה: (ט) ויאמר אליו קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש ותור וגזל: (י) ויסק לו את כל אלה ויבחר אתם בתוך ביתו איש בתור לקראת רעהו ואת הצפר לא בחר: (יא) וירד העיט על הפגרים וישב אתם אברם: (יב) ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו: (יג) ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה: (יד) וגם את הגוי אשר יעבדו הן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול: (טו) ואתה תבוא אל אבתיך בשלום תקבר בשיבה טובה: (טז) ודור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה: (יז) ויהי השמש באה ועלטה היה והנה תגור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה: (יח) ביום ההוא פרת ה' את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מפחר מערים עד הפחר הגדול נחר פרת: (יט) את הקניי ואת הקנוי ואת הקדמני: (כ) ואת החתי ואת הפרזי ואת הרפאים: (כא) ואת האמרי ואת הכנעני ואת הגרגשי ואת היבوسی:

בראשית טו

מעמד החתימה

ביתור בחמות ע"י אברם

תוקף ההסכם במעמד החתימה באש

אלות

1. מהן שתי ההבטחות המרכזיות שהובטחו לאברהם בקרית בין הבתרים?

(פס' ה')

(פס' ז')

2. מהו החשש אותו מצלה אברהם? (פס' ב'-ד')

3. כיצד מרכיז הקב"ה את אברהם? (פס' ה'-ו')

4. אברהם מצלה חשש נוסף: "במה אדע כי אירשנה" (פס' ח')
ציין בדברי רמב"ן והשיבו על השאלה

רמב"ן לפס' ב' ד"ה "ויאמר ה' אלוהים מה תתן לי".

ויש עליך לשאול, שכבר נאמר לו לאברהם: 'כי את כל הארץ אשר אתה רואה, לך אתננה ולזרעך עד עולם' (בראשית יג:טו) ואיך יאמר עתה 'ואנוכי הולך ערירי והנה בן ביתי יורש אותי - ולמה לא האמין בנבואה הראשונה כאשר יאמין בזאת?

והתשובה, כי הצדיקים לא יאמינו בעצמם בחטאם בשגגה, [...] והנה ראה עצמו בא בימים (=זקן) ולא נתקיימה נבואתו וחשב כי חטאיו מנעו הטוב(ממנו). ואולי חשש עתה פן יענש על הנפשות שהרג (פחד שחטא בזה שהרג אנשים במהלך המלחמה נגד ארבעת המלכים). כדברי רבותינו (ב"ר מד ה).

... אבל בקש אברהם שידע ידיעה אמיתית שיירשנה ולא יגרום חטאו או חטא זרעו למנעה מהם או שמא יעשו הכנענים תשובה ויקיים בהם "רגע אדבר על גוי ועל ממלכה לנתוש ולנתוץ להאביד ושב הגוי ההוא מרעתו ונחמתי על הרעה" (ירמיהו יח ז) והקדוש ברוך הוא כרת עמו ברית שיירשנה על כל פנים.

למה מתכוון אברהם? ממה הוא חושש?

5. מה, לדעתכם, ניתן ללמוד מזה על אברהם?